

lisans 33-soz-p35-21-pencere-semsin-ve-manzume-i-semsiyenin-sevkinden-rububiyet-delili - Set 1

1-) Parçada güneşin kendi eksenini etrafında döndürülmesine hangi işlev yüklenmektedir? (16 kelime)
Güneşin bu hareketi, gezegenleri

2-) “Manevî ipler” ifadesiyle hangi hakikat anlatılmak istenmektedir? (13 kelime)
Bununla, gezegenleri bir

3-) Güneş sisteminin olağanüstü süratle yol alması neyin işareti sayılmaktadır? (12 kelime)
Bunun, büyük ölçekte

4-) Güneş sistemi ordusunun “emirber neferler” gibi tasviri, varlıkların konumu hakkında ne söyler?
(13 kelime)
Varlıkların kendi başına

5-) Metinde art arda gelen meydan okuyucu soruların amacı nedir? (12 kelime)
Muhatabı cevap veremez

6-) Sebeplerin elinin buna ulaşamaması ifadesinden nasıl bir tevhid dersi çıkar? (11 kelime)
Gerçek tesirin

7-) Canlıların kâinatın meyvesi ve gayesi gibi anılması onlara dair nasıl bir değer ortaya koyar? (13 kelime)
Canlıların gelişigüzel değil,

8-) Parçaya göre insanı tabiata veya tesadüfe bırakmak neden uygun görülmemektedir? (14 kelime)
Çünkü bu anlayış,

9-) Bu pasajdan çıkarılabilecek en temel tefekkür dersi nedir? (19 kelime)
Göklerdeki düzeni seyreden insanın,

lisans 33-soz-p35-21-pencere-semsin-ve-manzume-i-semsiyenin-sevkinden-rububiyet-delili - Set 2

1-) Parçada güneş, sadece ışık veren bir cisim olarak mı ele alınmaktadır, yoksa daha geniş bir görevi mi vardır? (19 kelime)

Daha geniş bir görevi

2-) Güneşin döndürülmesi ile gezegenlerin bağlanması arasında nasıl bir ilişki kurulmaktadır? (13 kelime)

Güneşin merkezî hareketi

3-) Güneş sisteminin yüksek hızla sevk edilmesi, Allah'ın hangi vasfını daha belirgin hale getirir? (11 kelime)

Her şeyi

4-) Askerî manevra benzetmesi, ilahî rububiyetin hangi yönünü hissettirmektedir? (10 kelime)

İhtişam, disiplin

5-) Tesadüfün bu işlere karışamayacağı söylenirken hangi özellikler esas alınmaktadır? (9 kelime)

Düzenin genişliği,

6-) “Mülke başkasını karıştırmak” düşüncesiyle hangi inanç esas savunulmaktadır? (12 kelime)

Allah'ın hükümlerinde ortak

7-) Canlıların “meyve” ve “özet” gibi ifadelerle anılması, kâinatın yapısı hakkında nasıl bir yorum doğurur? (17 kelime)

Kâinatın canlılara hizmet eden,

8-) İnsanların başıboş bırakılmadığı düşüncesinden hangi ahlâkî sonuç çıkarılabilir? (12 kelime)

İnsan hayatının sorumluluk,

9-) İnsanların başıboş bırakılmayacağı fikri, inanç ile yaşayış arasında nasıl bir ilişki kurar? (12 kelime)

İnancın, davranışlardan bağımsız

lisans 33-soz-p35-21-pencere-semsin-ve-manzume-i-semsiyenin-sevkinden-rububiyet-delili - Set 3

1-) Metinde anlatılan büyük gök düzeni hangi temel inancı desteklemek için kullanılmaktadır? (11 kelime)

Allah'ın birliğini,

2-) Gezegenlerin bağlanıp düzenlenmesi ifadesi, gök cisimlerinin hareketi hakkında hangi özelliği bildirir? (14 kelime)

Bu ifade, hareketlerin

3-) Güneş ve gezegenlerin birlikte çok hızlı ilerletilmesi neyi imkânsız gösterir? (10 kelime)

Böyle bir

4-) Güneş sisteminin bir ordu gibi tasvir edilmesi, düzen kavramını nasıl güçlendirir? (16 kelime)

Her unsurun bir komutaya

5-) Sebeplerin bu işe ulaşamayacağı söylenirken hangi sınır vurgulanmaktadır? (14 kelime)

Maddî sebeplerin kâinat

6-) Hükümdarın yönetiminde ortak kabul etmemesi benzetmesiyle hangi sonuç çıkarılmaktadır? (12 kelime)

Gerçek ve mutlak

7-) İnsanların diğer canlılardan ayrı bir konumda ele alınması hangi gerekçeye dayanmaktadır? (14 kelime)

İnsanın daha kapsamlı

8-) Tabiat ve tesadüf anlayışının kabulü halinde, insanın değeri bakımından nasıl bir kayıp ortaya çıkar? (17 kelime)

İnsan, maksatlı ve değerli

9-) Parçanın sonunda okuyucu hangi düşünceye yönlendirilmiş olur? (18 kelime)

İnsan, hem göklerdeki düzeni

lisans 33-soz-p35-21-pencere-semsin-ve-manzume-i-semsiyenin-sevkinden-rububiyet-delili - Set 4

1-) Parçada güneşin dönüşü sıradan bir fizik olayı olarak mı, yoksa anlam taşıyan bir düzen unsuru olarak mı sunulmaktadır? (7 kelime)

Anlam

2-) Güneşin bir merkeze benzer biçimde görev yapması, sistem içindeki hangi düzeni görünür kılar? (13 kelime)

Bu, gezegenlerin birbirleriyle

3-) Gezegenlerle birlikte güneşin de belli bir istikamete yönlendirilmesi hangi sonucu destekler? (10 kelime)

Bu, gök

4-) Metinde tesadüfe peş peşe sorular yöneltilmesi hangi düşüncüyü reddetmek için kullanılmaktadır? (15 kelime)

Bu üslup, böylesine

5-) Tesadüf, sebep ve kuvvet kavramlarının ayrı ayrı zikredilmesi neyi gösterir? (12 kelime)

Düzeni açıklamak için

6-) Canlıların özellikle zikredilmesi, kâinat düzeninin hangi yönünü öne çıkarır? (17 kelime)

Düzenin sadece mekanik bir

7-) İnsanların “misafir” oluşu, insanın dünya hayatına hangi açıdan bakmasını gerektirir? (12 kelime)

Dünya hayatına kalıcı

8-) İnsanların yeryüzünde halife oluşuna değinilmesi, insanın hangi yönünü öne çıkarır? (13 kelime)

Sorumluluk taşıyan, temsil

9-) Parçanın ana fikri kısa olarak nasıl ifade edilebilir? (19 kelime)

Kâinattaki büyük düzen, özellikle

lisans 33-soz-p35-21-pencere-semsin-ve-manzume-i-semsiyenin-sevkinden-rububiyet-delili - Set 5

1-) Parçada güneşin hareketi ile ilgili anlatım, yalnız güneşin kendisine mi odaklanır, yoksa bütün sistemi mi kapsar? (9 kelime)

Bütün sistemi

2-) Güneşin kendi eksenini etrafındaki hareketine neden merkezî bir rol verilmektedir? (16 kelime)
Çünkü bu hareket, gezegenlerin

3-) Manzume-i şemsiye için askerî düzeni hatırlatan bir benzetme yapılmasının amacı nedir? (17 kelime)

Bu benzetme, sistemli hareketin,

4-) Güneş sisteminin bir orduya benzetilmesi, unsurlar arasındaki ilişkiyi nasıl açıklamaktadır? (14 kelime)

Bu benzetme, her

5-) Bir sultanın mülküne başkasını karıştırmaması örneğiyle ilahî tasarruf hakkında ne anlatılır? (10 kelime)

Kâinatın tek

6-) Canlıların kâinatın neticesi sayılması, evrendeki düzen ile hayat arasında nasıl bir bağ kurar? (16 kelime)

Evrendeki düzenin hayatı meydana

7-) Canlıların özel olarak anılması, kâinatın sadece maddeden ibaret görülmesine karşı nasıl bir cevap oluşturur? (18 kelime)

Kâinatın hayatı doğuran, besleyen

8-) İnsanların tabiata ve tesadüfe bırakılması halinde ilahî saltanatın hiçe inmesi ne demektir? (12 kelime)

Bu, Allah'ın yönetici

9-) Parçaya göre tabiata ve tesadüfe havale etmek neden hikmete aykırıdır? (19 kelime)

Çünkü böylesine düzenli, amaçlı

lisans 33-soz-p35-21-pencere-semsin-ve-manzume-i-semsiyenin-sevkinden-rububiyet-delili - Set 6

1-) Bu pasajda güneş sistemi hangi ana düşünceyi anlatmak için örnek olarak kullanılmaktadır? (16 kelime)

Güneş sistemi, kâinattaki düzenin

2-) Güneş sistemiyle birlikte çok yüksek bir hızla belirli bir yöne sevk edilmesi hangi manayı kuvvetlendirir? (11 kelime)

Kâinattaki büyük

3-) Sistemin belli bir yöne doğru sevk edilmesi, kâinat hareketleri hakkında nasıl bir sonuç doğurur? (12 kelime)

Hareketlerin başıboş değil,

4-) Sebeplerin eli buna ulaşamaz denirken “sebepe” anlayışına nasıl bir sınır çizilmektedir? (12 kelime)

Sebeplerin ancak vasıta

5-) Sebeplerin yetersiz görülmesi, yaratılış ve idare konusunda nasıl bir bakış açısı kazandırır? (13 kelime)

Görünen sebeplerin arkasında

6-) Hükümdar benzetmesi, ulûhiyet anlayışında hangi yanlış fikri dışarıda bırakır? (11 kelime)

Allah’ın fiillerinde

7-) İnsanların bu canlılar içinde en olgun netice olarak gösterilmesi neyi ima eder? (17 kelime)

İnsanın hem daha büyük

8-) İnsanların tabiata ve tesadüfe bırakılmasının reddedilmesi hangi iki ilahî sıfatla ilişkilendirilmektedir? (10 kelime)

Bu reddiye,

CEVAP ANAHTARI

lisans 33-soz-p35-21-pencere-semsin-ve-manzume-i-semsiyenin-sevkinden-rububiyet-delili - Set 1 - CEVAPLAR

- 1-) Parçada güneşin kendi eksenini etrafında döndürülmesine hangi işlev yüklenmektedir?
Güneşin bu hareketi, gezegenleri birbirine bağlayan çekim düzenini kurup işletmeye yarayan bir merkezî görev olarak gösterilmektedir.
- 2-) “Manevî ipler” ifadesiyle hangi hakikat anlatılmak istenmektedir?
Bununla, gezegenleri bir arada tutan ve düzen içinde sevk eden ilahî kanun kastedilmektedir.
- 3-) Güneş sisteminin olağanüstü süratle yol alması neyin işareti sayılmaktadır?
Bunun, büyük ölçekte işleyen ilahî emir ve kudretin işareti olduğu kabul edilmektedir.
- 4-) Güneş sistemi ordusunun “emirber neferler” gibi tasviri, varlıkların konumu hakkında ne söyler?
Varlıkların kendi başına bağımsız güçler olmadığını, emre bağlı hizmetkârlar gibi hareket ettiğini söyler.
- 5-) Metinde art arda gelen meydan okuyucu soruların amacı nedir?
Muhatabı cevap veremez hâle getirip tesadüf ve sebeplerin açıklama gücünün yetersizliğini göstermektir.
- 6-) Sebeplerin elinin buna ulaşamaması ifadesinden nasıl bir tevhid dersi çıkar?
Gerçek tesirin sebeplerde değil, Allah’ın kudret ve emrinde olduğu dersi çıkar.
- 7-) Canlıların kâinatın meyvesi ve gayesi gibi anılması onlara dair nasıl bir değer ortaya koyar?
Canlıların gelişigüzel değil, maksatlı ve hikmetli bir yaratılışın merkezi sonucu olduğunu ortaya koyar.
- 8-) Parçaya göre insanı tabiata veya tesadüfe bırakmak neden uygun görülmemektedir?
Çünkü bu anlayış, insanın değerini düşürür ve ilahî yönetim ile hikmeti görmezden gelmiş olur.
- 9-) Bu pasajdan çıkarılabilecek en temel tefekkür dersi nedir?
Göklerdeki düzeni seyreden insanın, onu kendi kendine işleyen kör bir mekanizma saymayıp Allah’ın kudret ve hikmetine intikal etmesi gerektiğidir.

lisans 33-soz-p35-21-pencere-semsin-ve-manzume-i-semsiyenin-sevkinden-rububiyet-delili - Set 2 - CEVAPLAR

1-) Parçada güneş, sadece ışık veren bir cisim olarak mı ele alınmaktadır, yoksa daha geniş bir görevi mi vardır?

Daha geniş bir görevi vardır; güneş, çekim düzeninin merkezinde yer alan ve gezegenlerin tertibini sağlayan bir unsur olarak sunulmaktadır.

2-) Güneşin döndürülmesi ile gezegenlerin bağlanması arasında nasıl bir ilişki kurulmaktadır?

Güneşin merkezî hareketi sayesinde gezegenlerin çekim düzeni içinde tutulduğu ve tertip edildiği anlatılmaktadır.

3-) Güneş sisteminin yüksek hızla sevk edilmesi, Allah'ın hangi vasfını daha belirgin hale getirir?

Her şeyi kuşatan kudret ve hükümranlılık vasfını daha belirgin hale getirir.

4-) Askerî manevra benzetmesi, ilahî rububiyetin hangi yönünü hissettirmektedir?

İhtişam, disiplin ve tek merkezden idare edilen hâkimiyet yönünü hissettirmektedir.

5-) Tesadüfün bu işlere karışamayacağı söylenirken hangi özellikler esas alınmaktadır?

Düzenin genişliği, hassasiyeti, sürekliliği ve uyumlu işleyişi esas alınmaktadır.

6-) "Mülke başkasını karıştırmak" düşüncesiyle hangi inanç esası savunulmaktadır?

Allah'ın hükümrانlığında ortak bulunmadığı, yani birliğinin ve mutlak hâkimiyetinin geçerli olduğu savunulmaktadır.

7-) Canlıların "meyve" ve "özet" gibi ifadelerle anılması, kâinatın yapısı hakkında nasıl bir yorum doğurur?

Kâinatın canlılara hizmet eden, onları ortaya çıkaran ve onlarla anlam kazanan hikmetli bir yapı olduğu yorumu doğar.

8-) İnsanların başıboş bırakılmadığı düşüncesinden hangi ahlâkî sonuç çıkarılabilir?

İnsan hayatının sorumluluk, hesap, kulluk ve bilinç çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği sonucu çıkarılabilir.

9-) İnsanların başıboş bırakılmayacağı fikri, inanç ile yaşayış arasında nasıl bir ilişki kurar?

İnancın, davranışlardan bağımsız olmadığını; insanın hesap verecek bir hayat yaşaması gerektiğini gösterir.

lisans 33-soz-p35-21-pencere-semsin-ve-manzume-i-semsiyenin-sevkinden-rububiyet-delili - Set 3 - CEVAPLAR

1-) Metinde anlatılan büyük gök düzeni hangi temel inancı desteklemek için kullanılmaktadır?

Allah'ın birliğini, kudretini ve kâinat üzerindeki mutlak idaresini desteklemek için kullanılmaktadır.

2-) Gezegenlerin bağlanıp düzenlenmesi ifadesi, gök cisimlerinin hareketi hakkında hangi özelliği bildirir?

Bu ifade, hareketlerin dağınık değil, birbirine bağlı ve ölçülü bir sistem içinde gerçekleştiğini bildirir.

3-) Güneş ve gezegenlerin birlikte çok hızlı ilerletilmesi neyi imkânsız gösterir?

Böyle bir sevin sahipsiz, şuursuz ve rastgele olmasını imkânsız gösterir.

4-) Güneş sisteminin bir ordu gibi tasvir edilmesi, düzen kavramını nasıl güçlendirir?

Her unsurun bir komutaya bağlı olduğunu düşündürerek düzenin bilinçli sevk altında bulunduğunu daha etkili biçimde gösterir.

5-) Sebeplerin bu işe ulaşamayacağı söylenirken hangi sınır vurgulanmaktadır?

Maddî sebeplerin kâinat çapındaki düzeni kurup sürdürecektir güç, ilim ve hâkimiyete sahip olmadığı vurgulanmaktadır.

6-) Hükümdarın yönetiminde ortak kabul etmemesi benzetmesiyle hangi sonuç çıkarılmaktadır?

Gerçek ve mutlak hâkimiyetin bulunduğu yerde dış müdahaleye izin verilmeyeceği sonucu çıkarılmaktadır.

7-) İnsanların diğer canlılardan ayrı bir konumda ele alınması hangi gerekçeye dayanmaktadır?

İnsanın daha kapsamlı kabiliyetlere sahip olması ve yeryüzünde temsil ve sorumluluk yüklenmesi gerekçesine dayanmaktadır.

8-) Tabiat ve tesadüf anlayışının kabulü halinde, insanın değeri bakımından nasıl bir kayıp ortaya çıkar?

İnsan, maksatlı ve değerli bir emanet sahibi olmaktan çıkar, başıboş ve sahipsiz bir varlık gibi görülmüş olur.

9-) Parçanın sonunda okuyucu hangi düşünceye yönlendirilmiş olur?

İnsan, hem göklerdeki düzeni hem de kendi konumunu düşünerek Allah'ın kudretine, birliğine ve hikmetine teslim olmaya yönlendirilmiş olur.

lisans 33-soz-p35-21-pencere-semsin-ve-manzume-i-semsiyenin-sevkinden-rububiyet-delili - Set 4 - CEVAPLAR

1-) Parçada güneşin dönüşü sıradan bir fizik olayı olarak mı, yoksa anlam taşıyan bir düzen unsuru olarak mı sunulmaktadır?

Anlam taşıyan bir düzen unsuru olarak sunulmaktadır.

2-) Güneşin bir merkeze benzer biçimde görev yapması, sistem içindeki hangi düzeni görünür kılar? Bu, gezegenlerin birbirleriyle bağlantılı, ölçülü ve merkezli bir düzen içinde bulunduğunu görünür kılar.

3-) Gezegenlerle birlikte güneşin de belli bir istikamete yönlendirilmesi hangi sonucu destekler? Bu, gök hareketlerinin başıboş değil, yönetilen ve maksatlı olduğunu destekler.

4-) Metinde tesadüfe peş peşe sorular yöneltilmesi hangi düşünceyi reddetmek için kullanılmaktadır? Bu üslup, böylesine kapsamlı ve hassas bir düzenin rastgele meydana gelmiş olamayacağını göstermek için kullanılmaktadır.

5-) Tesadüf, sebep ve kuvvet kavramlarının ayrı ayrı zikredilmesi neyi gösterir?

Düzeni açıklamak için öne sürülebilecek farklı doğal açıklamaların hepsinin yetersiz görüldüğünü gösterir.

6-) Canlıların özellikle zikredilmesi, kâinat düzeninin hangi yönünü öne çıkarır?

Düzenin sadece mekanik bir sistem değil, hayatı ortaya çıkaran ve koruyan maksatlı bir düzen olduğunu öne çıkarır.

7-) İnsanların “misafir” oluşu, insanın dünya hayatına hangi açıdan bakmasını gerektirir?

Dünya hayatına kalıcı sahiplik duygusuyla değil, emanet ve sorumluluk bilinciyle bakmasını gerektirir.

8-) İnsanların yeryüzünde halife oluşuna değinilmesi, insanın hangi yönünü öne çıkarır?

Sorumluluk taşıyan, temsil görevi bulunan ve ilahî hitaba muhatap olan yönünü öne çıkarır.

9-) Parçanın ana fikri kısa olarak nasıl ifade edilebilir?

Kâinattaki büyük düzen, özellikle güneş sistemi ve insanın konumu, her şeyin tek bir ilahî kudret ve hikmetle yönetildiğini göstermektedir.

lisans 33-soz-p35-21-pencere-semsin-ve-manzume-i-semsiyenin-sevkinden-rububiyet-delili - Set 5 - CEVAPLAR

1-) Parçada güneşin hareketi ile ilgili anlatım, yalnız güneşin kendisine mi odaklanır, yoksa bütün sistemi mi kapsar?

Bütün sistemi kapsar; güneşin hareketi, gezegenlerle beraber ele alınmaktadır.

2-) Güneşin kendi eksenini etrafındaki hareketine neden merkezî bir rol verilmektedir?

Çünkü bu hareket, gezegenlerin bağlanması ve düzen içinde tutulmasıyla ilişkili bir görev taşıyan yapı olarak sunulmaktadır.

3-) Manzume-i şemsiye için askerî düzeni hatırlatan bir benzetme yapılmasının amacı nedir?

Bu benzetme, sistemli hareketin, disiplinin ve tek bir kumanda altında işleyen düzenin daha açık anlaşılmasını sağlamak içindir.

4-) Güneş sisteminin bir orduya benzetilmesi, unsurlar arasındaki ilişkiyi nasıl açıklamaktadır?

Bu benzetme, her parçanın bağımsız değil, merkezî bir komutaya bağlı olarak hareket ettiğini açıklamaktadır.

5-) Bir sultanın mülküne başkasını karıştırmaması örneğiyle ilahî tasarruf hakkında ne anlatılır?

Kâinatın tek sahibinin yönetiminde ortaklık ve bağımsız müdahale bulunmadığı anlatılır.

6-) Canlıların kâinatın neticesi sayılması, evrendeki düzen ile hayat arasında nasıl bir bağ kurar?

Evrendeki düzenin hayatı meydana getirmeye yöneldiği ve hayatın bu düzenin önemli bir sonucu olduğu bağını kurar.

7-) Canlıların özel olarak anılması, kâinatın sadece maddeden ibaret görülmesine karşı nasıl bir cevap oluşturur?

Kâinatın hayatı doğuran, besleyen ve ona hizmet eden anlamlı bir bütün olduğunu göstererek bu indirgemeci bakışa cevap oluşturur.

8-) İnsanların tabiata ve tesadüfe bırakılması halinde ilahî saltanatın hiçe inmesi ne demektir?

Bu, Allah'ın yönetici ve sahip oluşunu görmezden gelmek, kâinattaki tasarrufu anlamsızlaştırmak demektir.

9-) Parçaya göre tabiata ve tesadüfe havale etmek neden hikmete aykırıdır?

Çünkü böylesine düzenli, amaçlı ve değerli bir yaratılışı bilinçsiz unsurlara vermek, var olan anlam ve ölçüyü inkâr etmek olur.

lisans 33-soz-p35-21-pencere-semsin-ve-manzume-i-semsiyenin-sevkinden-rububiyet-delili - Set 6 - CEVAPLAR

1-) Bu pasajda güneş sistemi hangi ana düşünceyi anlatmak için örnek olarak kullanılmaktadır? Güneş sistemi, kâinattaki düzenin tek bir ilahî kudret ve emirle yürüdüğünü anlatmak için örnek olarak kullanılmaktadır.

2-) Güneş sistemiyle birlikte çok yüksek bir hızla belirli bir yöne sevk edilmesi hangi manayı kuvvetlendirir?

Kâinattaki büyük hareketlerin kör sebeplerle değil, ilahî yönetimle yürüdüğü manasını kuvvetlendirir.

3-) Sistemin belli bir yöne doğru sevk edilmesi, kâinat hareketleri hakkında nasıl bir sonuç doğurur? Hareketlerin başıboş değil, hedefli ve emirle yürüyen bir düzen içinde olduğunu gösterir.

4-) Sebeplerin eli buna ulaşamaz denirken “sebepler” anlayışına nasıl bir sınır çizilmektedir? Sebeplerin ancak vasıta olabileceği, asıl kurucu ve yönlendirici fail olamayacağı sınırı çizilmektedir.

5-) Sebeplerin yetersiz görülmesi, yaratılış ve idare konusunda nasıl bir bakış açısı kazandırır? Görünen sebeplerin arkasında gerçek tasarruf sahibini arayan tevhid merkezli bir bakış açısı kazandırır.

6-) Hükümdar benzetmesi, ulûhiyet anlayışında hangi yanlış fikri dışarıda bırakır?

Allah’ın fiillerinde ortak, yardımcı veya bağımsız müdahil bulunduğu fikrini dışarıda bırakır.

7-) İnsanların bu canlılar içinde en uygun netice olarak gösterilmesi neyi ima eder?

İnsanın hem daha büyük bir nimet içinde bulunduğunu hem de daha ağır bir sorumluluk taşıdığını ima eder.

8-) İnsanların tabiata ve tesadüfe bırakılmasının reddedilmesi hangi iki ilahî sıfatla ilişkilendirilmektedir?

Bu reddiye, Allah’ın saltanatının yüceliği ve hikmetinin tam oluşuyla ilişkilendirilmektedir.